

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 37:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af vilkårene for stærkt plejkrævende personer i eget hjem.

Af Hanne Andersen (S) m.fl.
(Fremsat 10/1 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Aase Olesen):

Dette forslag knytter sig nært til to tidligere forslag fra samme forslagsstillere, som vi behandlede her i Tinget i 1986 og 1987, men helt tilbage fra 1979 har vi haft beslutningsforslag om plejeorlov, og næsten samtlige mine forgængere af stærkt varierende politisk observans har udtrykt stor betænkelighed ved forslagene.

Jeg skal ikke gå ned i enkeltheder vedrørende de tidligere forslag, men jeg vil gerne understrege – hvad der også tidligere er blevet sagt – at dette område er særdeles vanskeligt og kompliceret at lovgive for.

Pasningen af syge og døende i hjemmet rummer mange etiske og holdningsmæssige problemer, som efter min opfattelse er svære at få taget hensyn til i lovsform.

I frikommuneloven har vi fået indsat en hjemmel til at godkende forsøg, hvor det sociale udvalg kan træffe beslutning om at ansætte en nærtstående som plejer for en person, der ønsker at dø hjemme. Desværre er ingen af de kommuner – og det er to – der har søgt og fået forhåndsgodkendelse, kommet i gang med forsøgene på nuværende tidspunkt.

Det er særdeles vigtigt at få koordineret de hjælpemuligheder, der allerede findes, og jeg er enig i det, der står i bemærkningerne om, at der i de senere år er gjort et stort arbejde i kommunal og amtskommunal regi for at forbedre vilkårene – ikke mindst for de ældre.

Som eksempel vil jeg gerne fremhæve den udbygning, der sker af hjemme- og døgnplejen. Disse ordninger vil også kunne anvendes af de pårørende, der plejer et familiemedlem i hjemmet.

Det er i det hele taget vigtigt at gøre opmærksom på de muligheder for at yde hjælp, der allerede eksisterer i den gældende lovgivning. Det drejer sig om enkeltudgifter i forbindelse med plejen i hjemmet, det drejer sig om hjælp til medicin, og det drejer sig om den grænse for egenudgiften, som for øjeblikket er 500 kr. for alvorligt syge, men som om kort tid vil blive nedsat til 300 kr. Der kan gives hjælp til sygeplejeudgifter, og der er ikke fastsat nogen begrænsninger med hensyn til indtægt. Der kan fortsat gives behandlingsredskaber til patienter, som udskrives fra sygehus. Denne hjælp ydes efter Sundhedsministeriets regler om behandlingsredskaber under sygehusvæsenet, men de pågældende kan som en subsidiær mulighed og uafhængig af økonomiske forhold få støtte til hjælpemidler efter bistandslovens § 58.

I forslaget nævnes, at der skal være mulighed for at få refunderet betaling for privat ansat hjælp, hvis hjemmehjælp ikke umiddelbart kan stilles til rådighed. Jeg går ud fra, at det er lidt af en fejltagelse, for en sådan mulighed eksisterer allerede efter gældende lov, nemlig bistandslovens § 56.

I forbindelse med vedtagelsen af lov om udskydelse af gratis varig hjemmehjælp blev der udtrykt ønske om, at hjemmehjælp skulle være gratis, når der var tale om pasning af alvorligt syge i hjemmet. Dette forslag drøftes for øjeblikket med de kommunale organisationer i lyset af, at vi ønsker at få undersøgt, hvordan sådan en ordning vil kunne udformes i praksis.

Hvad angår økonomiske ydelser til den pårørende, som påtager sig plejeopgaver, er der mulighed for at yde løbende kontanthjælp efter bistandslovens § 37. Men dette forudsætter, at den pårørendes egne økonomiske forhold giver baggrund for det. Man kan også, som nogle kommuner gør det, ansætte en pårørende som familiehjemmehjælp.

Ifølge forslaget skal der gives adgang – det vil sige ret – til en tidsbegrænset orlov med lønkomensation. Der er mange måder at tilvejebringe en sådan orlov på, men en lovgivning om ret til orlov hører under arbejdsministerens område, da det er et led i forholdet mellem arbejdsgiver og arbejdstager. Jeg vil ikke lægge skjul på, at regeringen har betænkeligheder ved et forslag, der lægger op til ved lov at gribe ind i aftaleretten på arbejdsmarkedet.